

588. The effect of friction on the keratinising epithelia of the oral mucosa and skin of rodents.

I. C. Mackenzie. Br Dent J 134: 231, 1973.

Het masseren van het tandvlees met de tandenborstel heeft, zo wordt vaak gesteld, een betere verhoorning van de gingiva tot gevolg waardoor deze beter bestand zou zijn tegen mechanische en chemische prikkels. Doel van dit onderzoek was het bestuderen van het effect van wrijving op het epitheel. Hiertoe werd het epitheel van palatum en oor van ratten en het epitheel van de wangzak van hamsters gedurende perioden variërend van 1 tot 21 dagen aan wrijving onderworpen. Bij histologisch onderzoek werd een verdikking van het stratum spinosum, het stratum granulosum en het stratum corneum waargenomen. De cellen van het stratum spinosum en het stratum granulosum waren zowel in grootte als in aantal toegenomen. Er werd een duidelijk verhoogde mitotische activiteit geconstateerd. Om prakti-

sche redenen werd het onderzoek daarna voortgezet met muizen.

Uit histochemisch en elektronenmicroscopisch onderzoek bleek dat het aantal cellagen in het stratum corneum niet toenam maar dat de cellen zelf twee tot driemaal in grootte toenamen. Het gevormde keratine was niet harder, maar leek integendeel chemisch minder stabiel te zijn. Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de bij het poetsen veroorzaakte wrijving een verdikking van het stratum corneum veroorzaakt. Een verandering van parakeratinisatie naar orthokeratinisatie werd niet waargenomen.

Er zijn echter geen aanwijzingen dat de meer verhoornde gingiva beter bestand is tegen chemische invloeden. Bovendien wijst de auteur erop dat het epitheel van de gingivale sulcus, daar waar de ontsteking begint, geen keratine kan vormen zodat mechanische stimulatie – zoal mogelijk – weinig zinvol is.

Van Vegten – Enschede

REDACTIONELE COMMENTAAR**FOR BETTER FOR WORSE**

Het arrest van de Hoge Raad, de uitspraak van de rechtbank te Arnhem, het advies van de Gezondheidsraad en de hoorzitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben reeds veelvuldig aanleiding gegeven tot commentaren in de algemene pers en in de beroepsmedia.

De Redactie heeft zich afgevraagd of zij daar het zoveelste commentaar aan diende toe te voegen en of het – juist met betrekking tot de stopzetting van nota bene de drinkwaterfluoridering te Tiel – niet beter zou zijn anderen te vragen hun commentaar te geven op deze heilloze uitspraak.

Aan het inmiddels gedane verzoek, heeft het Hoofd van de Werkgroep Tand- en Mondziekten van de gezondheidsorganisatie TNO onmiddellijk gehoor gegeven.

Dat dit commentaar onder het traditionele hoofd 'Redactionele commentaar' wordt afgedrukt, vindt zijn oorzaak in het feit, dat de Redactie zich van harte achter het hier navolgende plaatst. Zo bezien blijft het – als altijd – een Redactionele commentaar . . .

Voorbijgaand aan het hoe en waarom van het besluit de drinkwaterfluoridering in Tiel stop te zetten, voldoe ik graag aan het verzoek der Redactie mede te delen wat de consequenties zijn van deze betreuwenswaardige en heilloze handelwijze voor de werkzaamheden van de werkgroep Tand- en Mondziekten TNO.

Oorspronkelijk in 1952, is de werkgroep voor een periode van 16 jaren opgericht om het experiment van de drinkwaterfluoridering onder in Nederland, heersende omstandigheden te entameren, te begeleiden en te evalueren.

Aan het einde van deze periode, waarin ook onderzoeken in het medische kader werden uitgevoerd, kon worden

vastgesteld dat het experiment aan de verwachtingen had voldaan: een aanzienlijke cariësreductie zonder negatieve bijverschijnselen.

Er reesterden evenwel interessante vraagstellingen rondom fluoride, waaraan nog geen systematisch onderzoek was gewijd. De beslissing om de werkzaamheden in het fluoridekader, naast andere, beperkt voort te zetten, verkreeg in 1972 ondersteuning in de aanbevelingen van de W.H.O. te dien aanzien. Uit de Technical Report Series no. 494 kan in dat verband geciteerd worden:

'There is no longer any need for research to demonstrate the efficacy or safety of waterfluoridation, but attempts should be made to explain why the benefits of fluoridation, although substantial, are limited to a degree of protection rather than total protection. In addition, it would be useful to acquire information on the longterm benefits of fluoridation in the elderly, on the effects to be observed in communities where fluoridation has been discontinued, and on the relationship between cost and benefit.

Finally, as long as the beneficial effect of fluoridation is denied to large populations because of unscientific objections, it would be useful to promote behavioural studies relating to this problem.'

Voorts kan worden geciteerd:

'Research in to the etiology of dental caries, the fluoride content of diets, the mechanism of action of fluoride at optimum concentration in drinking water, and the effects of greatly excessive intake of fluoride from the natural sources should continue to be encouraged.'

De werkgroep beperkt zich in het fluoridekader sinds 1972 tot periodiek tandheelkundig onderzoek van volwassenen en tot analytisch onderzoek van biologisch materiaal uit kunstmatig en van nature gefluorideerd gebied.

Bij stopzetting der DWF dienen deze activiteiten te worden

beëindigd. Dit wil niet zeggen dat de resultaten van de voorgaande onderzoeken verloren zijn gegaan. Integendeel, de verworven resultaten en kennis vormden en vormen een reële bijdrage aan de oplossing van de problematiek rondom de drinkwaterfluoridering.

Zeernstig evenwel zijn de consequenties voor het Tielse T.G.V.O.-project. Aangezien de werkgroep vooral financieel en nauwelijks daadwerkelijk hierin participeert, zijn de directe consequenties voor de werkgroep gering. Vooral de laatste jaren heeft zich een wijziging in de activiteiten der werkgroep voltrokken. De accenten zijn verlegd naar meer fundamenteel onderzoek van glazuur, van de- en remineralisatieprocessen. Experimenten ter ontwikkeling en toetsing van cariëspreventieve stoffen, vooraansnog in vitro, hebben hun intrede gedaan.

Tevens wordt een deel van het potentieel besteed aan

tandheelkundige activiteiten in den lande. De flexibiliteit is aanwezig om te kunnen voldoen aan allerlei aanspraken op de deskundigheid van de werkgroep. Het is voor de tandheelkundige volksgezondheid van belang dat initiatieven, mits sociaal en wetenschappelijk relevant, gestimuleerd worden. De werkgroep draagt daaraan bij in adviserende, instruerende, begeleidende, uitvoerende en evaluerende zin.

Stopzetting der drinkwaterfluoridering heeft in directe zin nauwelijks consequenties voor de werkgroep.

De gevolgen voor de gebitsgezondheid van een groot aantal landgenoten zijn ernstig. Het is te hopen dat men zich hiervan te zijner tijd bij de behandeling in het parlement bewust is en dat men zich bij afwijzing van de DWF realiseert dat men een zware schuld op zich laadt.

Tj. Pot

VERENIGINGSVERSLAGEN EN MEDEDELINGEN

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR PARODONTOLOGIE

Samenstelling bestuur

Tijdens de ledenvergadering van de Nederlandse Vereniging voor

Parodontologie op 16 februari 1974, is het bestuur als volgt samengesteld:

Dr. A. J. M. Plasschaert:	voorzitter;
Prof. D. F. Veldkamp:	vice-voorzitter;
G. J. van Campen:	1e secretaris, Vinkenlaan 17a, Malden;
J. P. van Hoeve:	2e secretaris;
Dr. T. Pilot:	penningmeester;
Dr. J. Hovinga:	assessor.

INTERNATIONAAL

EEN NIEUW TIJDSCHRIFT

Journal of Oral Rehabilitation

Verschenen is de eerste aflevering (Volume 1, Number 1, January 1974) van de *Journal of Oral Rehabilitation*, een kwartaaluitgave van Blackwell Scientific Publications Ltd., onder redactie van Dr. A. S. T. Franks, verbonden aan de Dental School van de universiteit van Birmingham (Engeland).

De internationaal samengestelde *Editorial Board* wordt verder nog gevormd door 22 redacteuren, waaronder Dr. G. L. J. M. Honée (Universiteit van Amsterdam).

In het voorwoord van deze eerste aflevering zet Dr. Franks uiteen, waarom er behoefte bestond aan de uitgave van dit nieuwe tijdschrift:

'Dentistry has a practical and technical orientation which, although

important, can submerge at times the theoretical foundations. It is the science of dentistry rather than the learning of techniques which provides the intellectually demanding component of our professional activities. The recognition of this is the basis for the new Journal. As such, a major concern of those who guide it will be the promotion of the study of both the biological foundations and practical problems of dental care. Included in this concept is dental materials science with special regard to the development and application of materials which have an assurance of biological acceptability.'

'The *Journal of Oral Rehabilitation* will be directed towards those involved in the practice of advanced dental care, dental education and research.'

De prijs van een enkele aflevering, met een omvang van ca. 100 pagina's, bedraagt £ 3.50, een jaarabonnement, voor 4 nummers, £ 12.00.

Het redactie-adres luidt: Dr. A. S. T. Franks, Dental School, University of Birmingham, St Chads Queensway, Birmingham B4 6NN, England.